

Естествено, компликациите около пространствената определеност и реактивност на конкретните ромски формации не са белег единствено на тяхното историческо и съвременно развитие. Медиавистиката дава изключително богат и разнороден теоретичен и емпиричен материал от различни парцели на световното и европейското пространство (географско и социално), демонстриращи подобни процеси в биографията на много други етноси и народи²³.

По-конкретно става дума за реално съществували процеси на специфично парцелиране на природното и социалното пространство на „свое“ и „чуждо“ (отвъдно – земно, или под – надземно). Непосредствено свързани с тази дихотомия на пространството са били проявите на фатално задължителната и стриктно йерархизираната по логически и функционален маниер поведенска стратегия и тактика на средновековния субект (персонален или общностен) във всяко едно от тези пространства. Ригоризъмът и свободата във всяко от тях са имали различни стойности, специфизирани начини на проява и осъществяване, задължителна или позволена символизация в поведенската орнаментика и др. под.

Невероятните по своята логическа и семиотично-смислова дефинитивност свобода, позволеност и разрешеност на духовно-практическите инвазии и прояви в пределите на „чуждото“ пространство (на феноменологично равнище) сякаш са нямали нищо общо с онзи поведенски модел, който в „своето пространство“ е отразявал и възпроизвеждал във и чрез себе си строго регламентираните, невероятно обвързаните една с друга, символично и йерархизирано функциониращи характеристики и особености в поведенската стратегия и тактика, тяхната безостатъчност и тотална подчиненост от присъствието на конкретни табута, ценностно-нормативни сакрализации и санкции.

Поради тези обстоятелства през Средновековието позволеното и задължителното в пределите на „свое“ и на „чуждото“ пространство са били като че ли не само много съдържателно-смислово, формално и функционално отдалечени и дори противопоставени. Всъщност в дълбините на своя ценностно-нормативен профил те са имали някакъв обединяващ ги източник и механизъм на действие – допълвали са се, своеобразно са се доближавали и са обгръщали в